Kőszeg, 1914. junius hó 7-én. 23. szám. XXXIV. évfolyam.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

AZ OTTHON szépirodalmi havi műmelléklettel.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona, egyes szám ára 10 fillér.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz cimzendők.

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: RÓNAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. szám.

Nyilttér sora 40 fillér.
Hirdetések nagyság szerint jutányos árban számitatnak meg.

A tanév végén.

Az iskolai esztendők végével kezdődnek el a vizsgák. Idők során ezek az iskolai vizsgák, amelyek az előbbi években a tanári és a tanitói kar munkájának sikeréről, vagy sikertelenségéről számoltak be és részben megállapitására szolgáltak a tanulók tudásának is, nagyon helyesen átváltoztak formaszerü iskolai záróünnepélyekké.

Nem lehet megállapitani az egy-két óráig tartó vizsgálat során, sem a tanári és tanitói kar tanitásának sikerét, sem azt, hogy a növendékek mit tudnak. Már maga az a körülmény, hogy a vizsgalat a juniusi meleg napokon folyik, sőt, hogy a vizsgákon a szülők és az érdeklődők is jelen vannak, ugy, hogy a tanuló felizgatott és semmi esetre sem olyan nyugodt, hogy a tudását szabatosan feltárja: nagy érv azokkal az érvekkel szemben, amelyek az iskolai vizsgálatokat fenn akarják tartani. Viszont a tanitószemélyzetet az auditorium — még a leglelkiismeretesebbeket is — arra sarkalja, hogy tündököljenek és jeles, nem jeles tanulóktól egyaránt biztos és korrekt feleleteket vár. Ez pedig nem megy másképen, hogy a vizsgálatra hetekig tart a készülődés és a tanuló is tudja, mit kerdeznek tőle a vizsgán és a tanitó is tudja, kinek mi a dugaszban lévő legfényesebb felelete. Ez bizony szemfényvesztés és sok irányban káros a hatása.

A tanügyi körökben már régen akarják az iskolai vizsgálatokat eltörölni és egyszerüen behozni az iskolai záróünnepélyeket, amelyeken a szülő teljesen kigyönyörködheti magát abban, hogy a kedves csemetéjének milyen a szellemi tehetsége. Azt hisszük, hogy a tanügyi köröknek ezt a régi kivánságát átvitték már az életbe is. Ma már sem a tanár, sem a tanitó munkáját nem abból itéljük meg, hogy milyen vizsgát tesznek a növendékek, hanem az itélethozatalt az arra illetékes fórumokra bizzuk. Ma már nincs véleménykülömbség abban, hogy a falusi iskolaszékek intézménye elavult és istenments, hogy ennek tagjai fegyelmi jogokat gyakoroljanak, különösen abban a részben, amikor a tanitó pedagógiai készültségéről és iskolai tanitómunkásságáról van szó. Azt meg határozottan torzjelenségnek kell minősiteni, ha az iskolaszéki tag egyes iskolai vizsgak alkalmát használja fel, hogy ebben a részben hatósági tisztjét érvényesitse.

Csak hivatott, kellő pedagógiai készültséggel ellátott szakemberek képesek egy iskola szellemi látókörét megitélni és megállapitani azt, milyen lelkiismeretességgel végzi a feladatát a tanitó. És mivel a hivatott ellenőrzésre ezen a téren is szükség van, okvetlenül szükséges a járási tanfelügyelői intézmény. Nem az év végén, ünnepélyes keretben kell elbirálni a tanitó munkájának érdemét, hanem a munka során, a rendes hétköznapokon, váratlan iskolalátogatások alkalmával, amikor a szakember nem is kiváncsi arra, hogy a növendék mit tud, hanem arra, hogy a tanitószemélyzet a tudás forrásait hogyan nyitja meg a hallgató részére. A tanitó módszere az a büvös eszköz, amely a sikert megszerzi. Régi mondás, hogy a tanitóra nézve három fokozatot lehet megállapitani: jó tanitó jó módszerrel; jó tanitó rossz módszerrel és rossz tanitó rossz módszerrel. A jó tanitó alatt olyant értünk, aki szorgalmas, becsvágyó, aki mélyen tudja hivatását átérezni.

Kulturális téren Magyarország nagy lépésekkel halad előre. Most látni különösen a kedvező jeleket, amikor az uj választótörvény a választójogot az irni és olvasnitudáshoz is köti. Ezek a jelek a legfényesebb bizonyitékai annak, hogy az iskolák falai között az elmult évtizedek alatt fényes sikerrel folyt a munka. Csak köszönetet lehet mondani a tanitói karnak azért, hogy ezt az országot kulturális téren idáig vitte. Hisszük, hogy egy-két évtized mulva még tovább viszi.

Termeljünk többet!

Mezőgazdaságunk visszafejlődéséről megdöbbentő adatokat hallunk, nem kevésbé illetékes férfiu szájából mint Magyarország földmivelésügyi minisztere ajakából. Nagyon szomoru és lesujtó tudni, hogy minél több nagy birtokot parcellaznak a földre éhes kis emberek felsegitésére, Magyarország nemzeti termelése annál kisebb. Mióta ezer és ezer kis exzistencia a maga földjén gazdálkodik, azóta sokkal kevesebbet termelünk, mint azelőtt, mig több volt a nagy birtok. Mi az oka ennek? Az az oka, hogy a kisgazdák még mindig a régi módi gazdálkodás mellett tartanak: a földből csak jövedelmet akarnak kihuzni, mondhatjuk bátran, kizsarolni, hogy a föld évről-évre kevesebbet terem és ide-oda elkövetkezik, amit egy tudós mezőgazda, Cserháti Sándor, kinek szobrát a napokban leplezik le Magyaróvárott, évek előtt megjövendölt, t. i. Magyarország gazdasági csődje.

A helyzet az, hogy Németországban egy holdon átlagosan 6 métermázsát, Ausztriában pedig 3 métermázsával termelnek egy holdon átlagosan t ö b b gabonát, mint nálunk. A mi hazánkban is van hektáronként 22—26 métermázsás buzatermés, Mezőhegyesen, a Debreceni Gazdasági Akadémia gazdaságában játszva elérnek annyit, de mi az az országos számvetések szerint, ha a k i s földön gazdálkodó viszont holdanként négy, vagy öt métermázsát arat. Ezelőtt mi annyi földön, amennyiben ma kalászost termelünk, többet arattunk. Józan számitás mellett annak kellett volna bekövetkeznie, hogy ezer meg ezer földesgazda a boldogulás révébe jutván, velük az országos jólét, a nemzeti vagyon gyarapszik. És nem igy van. A kisgazdák számának szaporodása a nemzeti vagyont apasztja, mert a magyar föld nem terem annyit, mióta ezer meg ezer kisgazda ekéje szántja, mint azelőtt.

Micsoda merész állitás ez? Hogyan lehet ezt bebizonyitani?

Nem is kell bizonyitani. A kisgazda földje évről-évre kevesebbet terem. Nem minden kisgazdáé mert ebben is van hála Istennek kivétel; de annak a kisgazdának földje, aki azt hiszi, hogy a földet elég megszántani, a magot elvetni, beboronálni, learatni és elcsépelni: de nem kell okszerüen mivelni, helyes vetésforgót alkalmazni, kalászost, kapást, takarmánynövényt változatosan termelni, a talajnak jó előmunkát adni, de legfőképen gazdagon trágyázni!

Ugyan nyiljék már fel a szemünk! Nézzünk el egy nagybirtokra. Hiába tartanának-e annyi jószágot? Oktalanságból forditanak oly nagy figyelmet a trágyakezelésre? Tékozlásból veszik a műtrágyát? Ostoba ujitásból javitják földjüket zöldtrágyazással? Mért választják a vetőmagot ki oly nagy gonddal? Miért veszik sokszor másutt drágán is, ha jobbra akadnak? Némelyik nemesiti magját, gondosan kiválasztja a bőtermő kalászosokat s ezeket szaporitja. Mindez a pepecselés költséges, mert napszámos ember hajtja ezeket a nagybirtokon végre és mégis megteszik. De azután másképen is aratnak. A kisgazda az efélékre ilyeneket mond: a galamb is odaszáll, ahol több galamb van; ugy van az az Isten áldásával is! Pedig dehogy van ugy. Csak a szemünket nyissuk ki. Van mindenkinek községében — legyen érte hála a magyarok Istenének, mert ezek vannak hivatva példájukkal hazánk sorsát megváltoztatni — vannak kisgazdák, akik gazdasági lapot, gazdasági könyvet olvasnak, néznek, látnak, tanulnak, ujitanak, egy-egy gazdasági eszközt megvenni nem gyávak, évről-évre több, jobb állatot tartanak; évről-évre több gondot forditanak kincses bányájukra, a trágyagödörre. Ezeket lessed, nézzed felebarátom. Tanulj serényen és ne engedj el egy napot sem tanulás nélkül. A földmivelés tudomány. Ahogy apáink gazdálkodtak, annál mi meg nem maradhatunk. Ha a népek világversenyében utolsók (erkölcsileg és anyagilag is utolsók) nem akarunk lenni, akkor nekünk csak egy jelszavunk lehet: előre, termeljünk többet!

A közigazgatás reformja.

A közigazgatás reformjáról szóló törvényjavaslatot Sándor János belügyminiszter a képviselőház szerdai ülésén fogja beterjeszteni.

A belügyminiszter most egyelőre egy oly javaslatot terjeszt elő, mely mindössze harminenyolc szakaszból áll és a közigazgatási tisztviselők kinevezéséről szól. A másik két javaslat, mely a közigazgatási reform végrehajtásának teljesitéséhez szükséges, ez idő szerint még előadói tervezet formájában van meg. A törvényhatóságok szervezetéről szóló második javaslat elkészültét szeptemberre, esetleg októberre remélik, a harmadikét, amelybe a részletkérdéseket foglalják, a jövő esztendő januárjára. A A korszakos változást jelentő törvénytervezet részleteiről szerzett értesüléseinket a következőkben ismertetjük:

A közigazgatás feje az alispán lesz s nem mint eddig a főispán. Az utóbbi a jövőben egyáltalában felmentett lesz minden adminisztracionális munkától s a felügyeleti jogok gyakorlásán kivül a kormány politikájának képviseletére lesz csak hivatott.

Az adminisztráció minden szála az alispán kezében fut össze. Minden közigazgatási ágnak, a közgazdaságnak, az állategészségügynek, az iparnak, a közegészségügynek, az államépitészetnek és a közoktatásnak egy-egy referense lesz a jövőben a vármegyeházán. Az előadók a különböző miniszteriumok fogalmazói karából kerülnek vidékre, ugy, hogy a miniszteriumoknak segédtitkárnál kisebb rangu tisztviselője a fogalmazói karban nem lesz. A közigazgatási prakszist aféle előkészitő kurzusnak szánják s a miniszteriumokba csak azok kerülnek, akik a vármegyénél minden tekintetben megállották a helyüket. Ennek kétségtelenül nagyszerü eredményei lesznek, a közigazgatás javulása és gyorsulása szempontjából.

A tanfelügyelők szintén elvesztik eddigi függetlenségüket: az alispánok referensei lesznek ők is. Külön közoktatási ügyosztálya lesz minden vármegyének. A tanfelügyelő mellett, aki főnöke lesz az osztálynak, tanügyi tanácsos, titkár-fogalmazó és segédfogalmazó intézi majd a megye közoktatásügyét.

Eddig egyetlen utalványozó hatóságot ismert a törvény: a minisztert. Ez a jog a legterhesebb kötelességet rótta a miniszterre. Ha valami kis falusi iskola zsindelyfedele megrongálódott, a tatarozás husz koronányi költségének fedezése a miniszter aláirása nélkül nem történhetett meg. A törvényjavaslat ezen az állapoton változtat, amennyiben az alispánnak félmilliónyi átalányt bocsát rendelkezésére és ennek erejéig utalványozási jogot biztosit.

A minisztérium ilyen módon fölszabadul a fölösleges tehertől s azzá lehet, aminek lennie kell: a legfőbb intéző, irányitó, kormányzó szervvé.

A járásnak is lesz ezentul önkormányzata, bár sokkalta szükebb, mint a törvényhatóságoknak. Járási tanács szervezését rendeli el a törvény. A tanács elnöke a főszolgabiró lesz. Tagjait részben választják, részben kirendelik. Az utóbbiak között lesznek: a járási iskola felügyelő, ami ujonan szerzett tisztség, továbbá a járás községi és körjegyzői, az érdemes iskolaigazgatók és a lelkészek. A tanács hatáskore a közoktatásügyre, utügyre, közegészségügyre, állategészségügyre terjed ki, szóval minden olyan közhatósági funkciót végez majd, amely eddig a főszolgabiró feladata volt.

PÓTL

hive mozgalmuknak, mivel a magyar nő ...
háziasabbak még ...

Városi ügyek.

1354/1914 **Hirdetmény.**

A vasutmenti birtokosokat arra figyelmeztetem, hogy a mezei termények a vasut üzleti rendtartás 29 §-a alapján a pályától lehetőleg távol rakandók le, azok a termelők pedig, kiknek birtokán a termény a birtok keskenységénél fogva a pályától legalább 90 m. távolságra elhelyezhető nem volna, terményüket a lehető legrövidebb idő alatt a helyszinéről hordassák el, addig is azonban az elhelyezett termény és a vasut közti tarlón széles sávokat szántsanak fel. A lábon álló terményekben a száraz tarló által okozott tüzkárok lehető megakadályozása végett, a pályaszomszédok a pálya és a földbirtok elbatárolásánál barázdát huzzanak.

Kőszeg, 1914. évi junius hó 6-án.

Kőszegi József rendőrkapitány

10400/914 **Hirdetmény**

A folyó 1914. évre kivetett utadónak és pedig ugy az egyenes állami adók után (az általános jövedelmi pótadók és cselédadó kizárásával) 10%-ban megállapitott utadónak, mint a minimumok kitüntetését tartalmazó, egyénenkénti kivetési lajstromai 15 napon át, vagyis folyó évi junius hó 2. napjától junius hó 16. napjáig Kőszeg szab. kir. város házánál közszemlére tétetnek ki s erről az összes lakosság oly figyelmeztetés mellett értesittetik, hogy ezen időtartam alatt az utadó kivetési lajstromokat bárki megtekintheti s a sérelmesnek tartott utadó kivetés ellen a községi elöljáróságnál lévő és az adózók tájékoztatása céljából részletes utmutatással ellátott utadó felszólamlási jegyzőkönyvben felszólalással élhet.

Ezen felszólalás csak a fentebbi határidő alatt eszközölhető.

A bélyegmentes felszólaláshoz mindazon okiratok melléklendők, melyek a sérelem alaposságát az 1890. I. t.-cikk értelmében igazolják s egyszersmind az utadó kivetési A) vagy B) lajstrom azon tételszáma is feltétlenül megjelölendő, mely alatt felszólaló a közszemlére kitett utadó lajstromban előfordul.

Birtokvásárlás, csere, öröklés vagy más czimen szerzett ingatlánok adója után kivetett utadó csak azon esetre osztható fel arányosan és fizettetik az uj tulajdonos által, ha a birtokváltozás már az állami adó nyilvántartásban (kataster) is keresztülvezettetett.

Elkésetten beérkezett vagy felszereletlen felszólalások visszautasittani fognak.

Szombathely, 1914. évi május hó 9-én.

Herbst Géza, alispán.

2071/914 **Pályázati hirdetmény.**

Pályázatot hirdetek Kőszeg szab. kir. városnál elhalálozás folytán megürült egy II. oszt. rendőr állásra. Az állás javadalmazása 700 korona kezdő fizetés és 240 korona lakáspénz, 40 korona csizmapénz és ruha természetben. Előnyben részesülnek azok, kik a katonaságnál vagy csendőrségnél altiszti fokozatot értek el. — A megválasztott egy évi sikeres próbaidő után véglegesittetik. A pályázati kérvények a városi tanácshoz f. hó 15-ig nyujtandók be.

Kőszeg, 1914. évi junius hó 3-án.

Jambrits Lajos, polgármester h.

Hirdetmény.

Állami sofőrképzőtanfolyam nyilik meg junius 15-én és augusztus 17-én Budapesten (X. ker. Százados-u. 14. sz. a.) 240 korona dijfizetés mellett, ellátás nélkül. Akik azt sikeresen elvégzik, azoknak alkalmazást is szereznek. Születési, iskolai, erkölcsi, orvosi bizonyitványt kell beküldeni.

Kőszeg, 1914. junius hó 6-án.

Kőszegi József rendőrkapitány.

Helyi hirek.

Országgyülési képviselőnk. Scher-Thoss Béla gróf, a néppárti hivatalos lap közlése szerint, ujra tagja lett az országos néppártnak. Annak idején azért lépett ki, mert rossz néven vették neki, hogy egyetlen ellenzéki volt, aki Tisza házelnökségére szavazott s azt is, hogy tilalom ellenére eljárt a kormánynál kerületének ügyeiben. O akkoriban megindokolta állásfoglalását. A parlamenti rend helyreállitását magasabb politikai érdekből tartotta szükségesnek és a kerület érdekeinek képviseletére pedig szavát adta és e tekintetben oly sokan keresték fel közbenjárásra, hogy ezt a választóinak adott igéretet meg nem tagadhatta. Jogos és méltányos eljárását bizonyára azóta belátta a pártvezetőség is és igy most már nem lehetett nehézsége a visszalépésnek, annál is inkább, mert azóta is a pártprogramu egyéb feltételeivel ellentétbe nem jutott. Ha ezen ténye most ujra kielégiti azokat, akik a kerületben kilépésével egyet nem értettek, csak örvendeni tudunk ennek, mert mi, pártállására való tekintet nélkül is, meleg rokonszenvvel viseltetünk képviselőnk iránt, aki érdekeinknek támogatásában mindenkor megteszi kötelességét.

A pannonhalmi főapát dr Hajdu Tibor ő méltósága, ki nem régiben tért vissza Rómából s most kezdi meg Rendje székházainak és tanintézeteinek látogatását, tegnap este városunkba érkezett. A pályaudvaron a Bencés-székház képviselete és a városi elöljáróság üdvözölték.

Iskolalátogatás. Marusák Pál soproni fels. leányiskolai igazgató és Vargha Gyula esperes, leányiskolai felügyelő e héten városunkban időztek az itteni ev. felsőbb leányiskola meglátogatására. Nagy elismeréssel nyilatkoztak a tapasztalt rendről és a növendékek eredményes tanulmányairól.

Polgármesterünk, Auguszt János, egy hét óta gyengélkedő s orvosa tanácsára kénytelen volt erős meghülésének következményeit ágyban kipihenni és gyógykezelni. Már jobban van s néhány nap mulva ujra átveheti hivatala vezetését.

Szolgabiróságunknál nagy változás történik. A főispán Muraszombatra helyezte át Guary Károly és Hertelendy Kálmán szolgabirákat és kettőjük helyébe Rupprecht Imre legutóbb megválasztott szolgabirót helyezte ide. Az egyik szolgabiró áthelyezése nem váratlanul érte a járást. Már régen közismertté lett, hogy maga kérte azt. Annál meglepőbb és hozzátehetjük, kellemetlen hatást keltett Hertelendy szolgabirónak váratlan áthelyezése, akit ugy a járásban mint városunkban igen megkedveltek és aki maga is sajnálja távozását. Kénytelenek vagyunk azonban megcáfolni azt az elterjedt kószahirt, mintha áthelyeztetésük összefüggésben lenne a multkoriban előfordult azon sajnos esettel, hogy a sorozásra tévesen idézték meg néhány körjegyzőségnek hadköteleseit. Ebben nekik semmi részük nincsen és egészen más közigazgatási érdek tette szükségessé a főispánnak ezen intézkedését.

Első jogi szigorlatát tette le jó sikerrel a budapesti egyetemen Freyberger Jenő jogszigorló, Freyberger Sándor helybeli szappangyárosnak fia.

A katonai alreáliskola ügyét intézték el e héten a hadügyminiszteriumban. Véglegesen abban történt megállapodás, hogy már a jövő tanévben megkezdik a párhuzamos osztályok felállitását, azonban a szükséges pótépitkezéseket esetleg csak a jövő évben foganatositják. Összel már negyven növendékkel többet vesznek fel és négy év mulva már 380 növendék lesz a létszám. A kadétiskolák várható megszüntetése után a kőszegi alreáliskolát is főreáliskolává fejlesztik át. A tantestület és altisztek létszámát fokozatosan emelik.

Miniszteri köszönet. Özv. Kultsár Alajosné a helybeli főgimnázium szegény tanulói részére 4000 koronás alapitványt tett. Ezen nemesszivü adományt a vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszter a napokban külön leiratban köszönte meg a nagylelkü urnőnek.

A kőszegi rabbi korpótleka. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Wiener Márk kőszegi rabbinak 1000 korona korpótlékot utalványozott.

A polgári iskolai tanitóno-képzőben pénteken a következők tettek befejező képesitő-vizsgát: Bárány Böske, Fratrits Vilma, Schindele M. Remigia, Partl Böske, Szeidl Anna, Kuliszéky Aranka, — alapvizsgát pedig Hammer Ily, Veszely Edit, Turkovics Margit, Laczkovits Margit, Sinkovics Böske, Neuherc Bella, Kovács Izabella, Kis Vilma és Varga Irén. E vizsgálatoknál a szent Domonkos-rendü nővéreken kivül jelen voltak: dr. Koch Antal egyetemi tanár, dr. Bárdos Remig főgimnáziumi igazgató és Nagy Balázs tanár miniszteri biztosok, az egyházmegyei tanfelügyelőség részéről dr. Boda János kanonok és Kines István apátplébános, isk. igazgató.

A fogimnázium vizsgáinak sorrendje szerint e hó 9-én lesz az utolsó rendes előadás. Ezt követi 10-én d. u. 5 órakor a tornavizsga, 12—22-ig osztályvizsgák tartatnak, 16-án pedig a magántanulók vizsgájára kerül a sor. E hó 24-től kezdve az egyes osztályoknak a közeli vidékre kirándulást rendeznek az osztályfőnökök, — a felsőbb osztályokból jelentkezők részére pedig több napi kirándulási utazás lesz a Balaton körül. Az évzáró ünnepélyes „Te Deum" 28-án lesz.

A kőszegi mukedvelők, akik a szombathelyi kath. sajtóbizottság jótékonycélu hangversenyén résztvettek, lelkes ünneplésben részesültek a Kulturházban megjelent több száz főnyi előkelü közönség részéről. Stür Iván, Kovács Ferenc és Holler Konrád voltak az ünnepeltek, utóbbinak pedig, aki lelke s mozgató ereje volt a rendezésnek, szallaggal diszitett hatalmas babérlirát nyujtottak át nagysikerü fáradozásának elismeréseül. Bizony mondom ... ott Szombathelyen jobban megbecsülik azt, aki a közönségért fáradozik.

Konfirmáció lesz ma délelőtt fél 11 órakor az evangelikus templomban. 12 leány és 5 fiu-növendék tegnap délután vizsgázott Balikó Lajos ev. lelkész vezetése mellett és ugyanő fogja tanitványait ma a felnőtt keresztények sorába ünnepélyesen felvenni.

Menz Frigyes főhadnagyot, ki néhány évvel ezelőtt a kőszegi 83 asoknál szolgált és a mult hó elején agyonlőtte testvérét Menz Frigyes leobeni katonaorvost, Bécsbe szállitották és a helyőrségi kórházban megfigyelés alá vették. A főhadnagyot egy orvos, két tiszt és két ápoló kisérte Leobenből Bécsbe, ahol most meg fogják állapitani, hogy a testvérgyilkos tiszt épelméjü-e vagy nem.

Wirkler János rendőr meghalt. Nemcsak családja gyászolja, melyről tőle telhetőleg gondoskodott, hanem a rendőrkapitányi hivatal is, melynek 21 éven át hűséges, buzgó, fáradhatatlan és mindenben ügyesen segédkező munkása volt. Legalább egy évtized óta a törvények és rendeletek egész tömege rendőrhatóságunk ügyforgalmát annyira megszaporitotta, hogy már régen segédmunkásra lett volna szükség, mert hiszen statisztikailag bebizonyitható, hogy az ország összes 8.000 lakoson aluli városai között a kőszegi rendőrhatóságnak van a legkisebb személyzete. Szegény elhunyt Wirklernek jelentékeny része van abban, hogy e segédmunkást és az ezzel járó költségeket megtakaritani lehetett. Hiszen egymaga az évi mintegy 3000 járlatkiállitás és ezzel járó iktatás és átruházás, valamint a katonai jelentkezések nyilvántartása már igen érdemes munkaellátása volt, a hivatal tisztántartása, küldönci, kézbesitési s postai munkáján, valamint az irattározáson kivül. A munka volt az ő eleme és a város közönsége előtt ismeretes, hogy a járlatok ügyében nem nézte a hivatalos időt. A napnak, sőt igen sokszor a késő estnek s hajnalnak bármely időszakában is kézségesen rendelkezésre állott. Az utolsó hónapokban munkaereje már feltünően hanyatlott és a hivatalfőnök mindent elkövetett, hogy kimélje, hetenkint egy-két pihenő napot adott neki, segitette gyógyeszközök megszerzésében s végre hosszabb szabadságra küldte. Hasztalan volt minden. Sziv- s tüdőbaja rohamosan gyengitette s csak az volt a kivánsága, hogy Budapesten orvostanárt konzultáljon. Ebben is segitették. Ott marasztalták kórházi ápolásra a Rókus kórházban. Majd mindennap irt haza s remélte a gyógyulást. Pünkösd előtti szombaton lett igen rosszul, meggyóntatták, nemsokára egész testére kiterjedt daganatai szivét érték s másnap halála hirét jelezték. Özvegye utazott le Budapestre temetésének rendezésére, a rendőrkapitány a maga és a rendőrség nevében egy-egy koszorut helyeztetett koporsójára, megkeresésére pedig a budapesti államrendőrség egy szakasz gyalogos és lovas rendőrnek diszben történt kivonulásával adta meg a derék, hü embernek a jól megérdemelt bajtársi végtisztességet. — Wirkler János korán vesztette el szüleit. Apja Szombathelyen szolgabiró volt. Ő kereskedősegéd lett, de mikor árvaságra jutott 19 éves korában, önként lépett be huszárnak a hadsereghez. Azután rendőr, majd rendbiztos lett a fővárosi rendőrségnél, azonban ennek államositásánál nem vették át. Hazajött s nem restelt beállani városi utcaseprőnek. Tipka Ferenc akkori kapitány méltányolta intelligenciáját és rendőrré, majd hivatalához osztotta be. E minőségben 21 évig szolgált és nagy buzgósággal, ambiciózus szeretettel igyekezett a hivatalban érvényesülni s az irodai munkálatokban résztvenni, miben feltétlenül megbizható volt. Szegény öreg Wirkler! Váratlanul ott fejezte be rendőri szolgálatát, életét, hol azt 31 évvel ezelőtt megkezdte, de ha távol is alussza örök álmát, azért itt is sokszor s igen sokáig fognak a városnak e kitünő szolgájáról, alkalmazottjáról megemlékezni, aki a kötelességtudásnak és szorgalomnak igazi mintaképe volt.

Halálozás. Russ Jánost, a bencés-rend sekrestyését sokan ismerték. Hűséges szolgája volt a rendnek hosszu évek során át s mikor sulyos idegbajba esett, szolgálaton kivül helyezve is emberségesen segitették s gondoskodtak róla. Utóbb baja annyira sulyosbodott, hogy kórházban kellett elhelyezni, hol e héten hunyt el 59 éves korában. Végtisztességéről a Rend gondoskodott és temetésén a Rendház tagjai és nagyszámu közönség jelent meg.

Kerteszeti szaktanitó járt e hó 4-én városunkban Machák Mihály személyében. A gyümölcsfák okszerü kezeléséről tartott előadást. Egyben bejelentette a hatóságnál, hogy a vértetü sürün lepte meg a fákat, ennek irtását a hatóság büntetés terhe mellett ujból elrendelte. A szaktanitó előterjesztést tesz a miniszteriumban, hogy a jövő ősszel, vagy tavasszal a miniszteriumból szakember küldessék Kőszegre, ki több napig városunkban időzne és gyakorlati előadást tartana a gyümölcsfák helyes kezeléséről és a vértetü és egyéb rovarok irtásáról.

Majális. A katholikus mindkétnembeli elemi iskolák tanulói részére sikerült majálist rendezett a tantestület mult csütörtökön a borsmonostori erdőben. Elég jó idő kedvezett e kedves ünnepségnek, melyen bőségesen megvendégeltek a gyermekeket, a délután folyamán pedig a szülők és iskolabarátok nagy száma is felkereste őket és részt vett nagy vigan történt zászlós és bokrétás hazavonulásukban.

Szinházunk ősz előtt aligha lesz. Ezt nem sajnálattal, de örömmel konstatáljuk. Ugyanis az a veszély fenyegetett bennünket, hogy egy oly társulat törekedett körünkbe, mely semmi esetre sem lett volna képes Nádassy, Thury, dr. Patek méltó utódaként az itteni igényeket kielégiteni. Majdnem ugy jártunk, hogy r o s s z sziniévadunk lett volna — j u l i u s b a n. Pedig a kőszegi szinpártolók nem ezért gyüjtik a pénzt. Hogy ezt a veszedelmet elháritani sikerült, oly körülményeknek köszönhető, melyeket ezuttal szóvá tenni nem akarunk. Majd rá kerül a sor. Mert veszedelem lett volna még az is, hogy egy elbukott szintársulat juliusban itt csak még nagyobb nyomorba juhatott volna s se rajta nem segitettünk volna, se magunkon és hegyibe rá még rosszhirünket terjesztették volna. Nagyon kényes dolog a sziniévad rendezése és a jelentkező és nem jelentkező társulatokkal való határozott irányu tárgyalás. Ebben rejlik minden siker. Ebben csucsosodik ki az egyesület és nagyközönség, de a város érdeke is. Ez tervszerü, gondos és élelmes központi vezetést igényel s nem bizható szétszórt egyéni véleményekre. Az egyesek véleménye is más, ha együttes tanácskozásban megismeri a való helyzetet. Hogy őszre lesz-e szinházunk és ki jön, az most sem biztos, de ha hozzálátnak, ugy minden esetre elérhető lesz. Az uj szinikerületek megalakulásánál kell már gondját viselni annak, hogy megfelelő szintársulatot biztositsunk magunknak. Ezt még nagyobb áldozatok árán is el kell érni s talán nem is kell nagyobb anyagi áldozat, — elég lenne az is, ha még 100 taggal szaporitanánk a biztositott jövedelmet. Ennyi tagot pedig még bizonyosan lehet szerezni.

Tanácsülés. A városi tanács pénteken Jambrits Lajos főjegyző elnöklete alatt ülést tartott, melyen a folyamatban levő épitési ügyeket intézték el.

A csütörtöki közgyülés a polgármester gyengélkedése miatt elmaradt. Ugy értesülünk, hogy a hivatalát jövő héten elfoglaló h. polgármester az elintézendő ügyeket még e hó folyamán tartandó rendkivüli közgyülés elé terjeszti.

A honvédzászlóalj e héten Sopronba vonul gyalogszerrel ezredösszpontositásra, hol 14 napig maradnak.

A Rothermann-Laehne-ügy, melyről már annyit beszéltek s irtak, szenzációs befejezést nyert szerdán a győri kir. táblánál tartott nyilvános tárgyaláson. Rottermann Vilmost, akit a szombathelyi törvényszék nemrégiben tartott három napi izgalmas tárgyalás után, melynél Laehne Hugó és Jermann titkár játszották a főszerepet, e g y é v i börtönre itélt, azt a kir. tábla teljesen felmentette. Magáévá tette dr. Szemző Sándor ügyvéd védőjének 31 iven beterjesztett védelmét és a tárgyaláson egy órás tartalmas és meggyőző érvekben gazdag beszédében foglaltakat. Ezen itélet a vármegye jogászai körében általános meglepetést keltett, annál is inkább, mert nyomban iogerőssé lett itéletről van szó. Ez az itélet Laehne Hugónak Rottermann elleni polgári pereire nézve is döntő hatásu s igy érthető, hogy e bünügynek minden fázisát több vármegye élénk érdeklődése kisérte, — hiszen a Nyugatmagyarországi Gazdasági Egyesület több megyére terjesztette ki borju- és kapanyerő sorsjegyes s váltóstehénszerző áldásos működését.

A 83 as zászloalj e hó 3 án este vonaton hagyta el a várost. Szombathelyen az ottani zászlóalj csatlakozott és azután külön vonaton utaztak Esztergomba, hova a komáromi zászlóalj is követte, hogy azután az egész ezred e hó végéig Kenyérmezőn tartsa meg ez évi harcászati lőgyakorlatait. — Máskor ez az ezred és más közeli állomások katonasága is Rohoncon tartotta e gyakorlatait, azonban a rohonci vár ura ujabban oly követelésekkel lépett fel a katonai kincstárral szemben, melyeknek az megfelelni nem volt hajlandó és e miatt nem engedte meg továbbra még bérfizetésért sem a gyakorlatok megtartását. Szombathelyi lapban azt adták hirül, hogy „horribilis bérkövetelések" okozták a felmerült differenciákat, de másnap ezt illetékes helyről megcáfolták azzal, hogy báró Thyssen-Bornemissza nem kért kártérítést, sőt ingyen ajánlotta fel, de a honvédelmi miniszter ezt visszautasitotta. Ha a miniszter az ingyenfelajánlást visszautasitotta, annak vajjon mi lehet az igazi oka? —

Sport. Pünkösdvasárnap a helybeli sportegylet első football-csapata a soproni SIKMTK. első csapatával való mérkőzésnél 2:1 arányban győzött, mig az ezt megelőző mérkőzésnél a helybeli második csapat az itteni KKA. ujonnan alakult football-csapattal szemben 6:0 eredménnyel végzett. — Másnap a mi első csapatunk Szombathelyen vendége volt az ottani Sportegyletnek és annak I/B. csapatával játszott. 1:0 lett az eredmény Szombathely javára, de ez is csak ugy, hogy a kőszegi csapat két játékosát harcképtelenné tették. Mentők vitték ki a pályáról. Szombathelyen jó berendezés a mentők állandó jelenléte.

Rokkantak nyugdij-fiókpénztára. Pünkösdhétfőn tartotta alakuló közgyülését a városháza tanácstermében a „Magyarországi Munkások Rokkant Nyugdij-Egylete" Czétényi Zsigmond szombathelyi fiókpénztári elnök elnöklete alatt. Az alakuló közgyülésen megjelent nagyszámu közönség jelenlétében ismertette az egylet alapszabályait s annak humánusságát. Az ismertetés után a közgyülés megalakitotta a kőszegi fiókpénztárt és megválasztotta tisztviselőit. Elnök Somogyi István, alelnök Noll Gáspár, pénztárnok Molnár Lajos, jegyző Szuklics András, ellenőrök Varga Imre, Orbán János, Pajthy Ödön, Pollák Miksa, Wilfinger Miklós, választmányi tagok Koller József, Csapodi Kálmán, Rodler József, Maitz József, Kálmán Lajos, Strnadt Márton, Janzsó Mihály, Wolf Adolf, Farkas Miklós, Fuchs Ferenc, Nastl Ferenc, Temmel Menyhért, póttagok Kóbor András, Weber Antal, Renner Mátyás, Esztner János és Szeybold Károly lettek megválasztva. Czétényi Zsigmond központi kiküldöttet 80 szombathelyi egyleti tag kisérte el a kőszegi fiókpénztár megalakitásához, mely tömeges megjelenés igazán szép ünnepi formát adott az alakuló közgyülésnek. A kőszegi vezetőség a tagok nevében ezuttal is köszönetét fejezi ki Czétényi Zsigmond és a vele megjelent vendégeknek szives megjelenéseért. A fiókpénztár hivatalos helyisége Kováts József vendéglősnél helyeztetett el, hol az egylet tagjai minden hó első vasárnapján délután fél 2-től 3 óráig a tagilletéket befizethetik.

Padokat rongálnak a sétahelyeken. Mire észre veszik, persze nehéz a tettest kipuhatolni. Pedig szivesen adna jutalmat a rendőrhatóság annak, aki ilyen lelketlen gazfickót a megérdemelt büntetés elé juttatna.

Egy Kossuth-utcai földszintes házat tataroztak mostanában. Most csudájára járnak és bámulják ennek a homlokzatát. Izléstelenebben nem is lehetett volna megcsinálni. Olyan a faldisze, mint egy falusi udvartelöli magtár vagy cselédházé. Hát ilyet is megtür a város egyik főutcáján a hatóság?

Vasuti baleset történt ismét a kőszeg—soproni vasuton, de tulzottak az erről megjelent első hiradások. Csütörtökön a lakompaki állomásnál egy vasuti munkás téves váltóbeállitása folytán nekifutott egy tehervonat a személyvonatnak. Az összeütközés folytán 4 személy jelentéktelen testi sértést szenvedett, a személyvonat mozdonya pedig annyira megsérült, hogy a vonat csakis a segélymozdony megérkezése után folytathatta utját. A hasznavehetetlenné lett mozdonyt kiemelték és leszerelve fogják elszállitani. Más forgalmi akadályt ez eset nem okozott. Most már valószinüleg nem egyik vasuti munkással, hanem vizsgázott és állandó váltóőrrel fogják elvégeztetni e munkát, — de ezt a gyakori tanulságot elég drágán kell megfizetniök.

Pályázat rendőri állásra. A polgármesteri hivatal pályázatot hirdet egy rendőri állásra. Bővebbet a hirdetmények között.

A moziban a hirneves „Sárga csikó" szinmű kerül ma előadásra. Ujból is figyelmeztetünk erre a kitűnő s nagyhatásu magyar filmre. A kolozsvári „Nemzeti Szinház" művészei játszák a szerepeket.

A cirkuszt dacára a kitünő előadásoknak és nagyérdekü díjbirkózásnak, csak nagyon gyéren látogatja a közönség. Pedig megérdemelné, mert művészei valamennyien kitünően megállják helyüket. Ma lesz az utolsó előadás.

Árverés a zálogházban. A kőszegi zálogházban e hó 2-án volt az első árverés, mely csekély érdeklődés mellett folyt le. Árverés alá került 64 tárgy, miből mindössze 21 talált vevőre. A többit a zálogintézet tulajdonosa volt kénytelen átvenni. 41 korona 96 fillér felesleg a városi pénztárba utaltatott be, hol 3 éven belül a tulajdonosok átvehetik a megillető felesleget. Három év után ipari célra fordítják a megmaradó összeget.

Gyermekhulla a Gyöngyösben. Tegnapelőtt este a rendőrségen egy fiu jelentette be, hogy gyermekhullát látott a Gyöngyösben. Nyomban a helyszinre siettek és a Széchenyi-téri vizgátnál valójában ugy látszott, mintha egy deszkák közé szorult gyermekfej lenne ott. Mikor azonban közelebb kerültek, ez egy rothadt zsákba kötött már régen elenyészett macskának bizonyult. Elvitették a gyepmesterrel.

Rendőri hirek. Tischner Ernő 9 éves kőszegi lakós fiu a Gyöngyös-utcában az uttest másik felére akart átmenni, miközben egy 83-as katona kerékpárral elütötte. A gyermek ez alkalommal a bal alsó lábszárát törte. A sérült gyermeket egy honvédönkéntes szülei lakására szállitotta. A vigyázatlan katona ellen az eljárás megindult. — Traun Jakabné kőszegi lakost a királyuton egy ismeretlen kerékpáros elütötte. Sérülése könnyeb természetü. A kerékpáros után a rendőrség nyomoz. — Abért Gyula cáki lakos a Deák Ferenc-utcában szekerével elgázolta Fábiánits János kovácsmester 5 éves József nevü fiát. A gyermek sérülést nem szenvedett. Abért ellen vigyázatlan hajtás miatt az eljárás megindult.

Balatonmelléki borok: szentgyörgyhegyi ó-bor literje 1 K, szigligeti 1913-as 80 filler. Kőszegi udvari és barna malátasör. Kapható: **Maitz József** belvárosi fűszerkereskedésében

Vidéki hirek.

Uj albiró Felsőpulyán. A felsőpulyai kir. járásbirósághoz Őfelsége Binesik Gyula szombathelyi járásbirósági jegyzőt nevezte ki albiróvá.

A vasmegyei királygyakorlatok. Több mint százezer agyonfáradt katona megkönnyebbülésére Fürstenfelden, a kis stájer városban fog fölharsanni a királygyakorlatot lefuvó kürtjel szeptember első napjaiban. A zárógyakorlat idején Fürstenfelden fog lakni Ferenc Ferdinánd trónörökös és vendége Vilmos német császár. A tronörökös lakása a máltai lovagrend házában lesz, a német császár szállása most még bizonytalan. Uradalmak, kastélyok nincsenek a környéken. A terep teljesen sik, tehát áttekinthető zárógyakorlatra nagyon alkalmas. Fürstenfeldben csak a gyakorlat vezetőségét helyezik el, de annál nagyobb lesz a beszállásolás a közeli Burgau, Ilz, Riegersberg, Fehring, Zalalövő, Szentgotthard, Szombathely, Körmend és a szomszédos falvakban. A döntő ütközet valoszinüen a Pinkafőtől a Feistritzbe torkoló Lafnitz folyó vonaláért lesz és résztvesznek benne elsősorban a grácl és pozsonyi, valamint a bécsi és zágrábi hadtest csapatai, valamint tiz gyalog- és harmadfél lovashadosztály, összesen több, mint százezer ember.

Vasvár és Fürstenfeld között. A hadvezetőség megállapitotta, hogy az őszi királygyakorlatokon az egyik sereg Fürstenfeldtől, a másik pedig Vasvárról indul. Az idei nagymanővernél fontos ujitást hoztak be, amely jelentősen eltér a régi gyakorlattól és ezzel a manövert harcszerűbbé teszi. Eddig mindig az ordre de bataille megállapitotta a csapatok felvonulásának idejét, helyét, különösen pedig azt, hogy a döntő ütközet melyik ponton fog lefolyni. Az idén csak azt állapitják meg, hogy honnét fognak a csapatok kiindulni. Igy állapitották meg Vasvárt és Fürstenfeldet, ahol megindul egymás ellen a két ellenséges hadsereg és innen kezdve mindkét hadsereg vezére önállóan, saját belátása szerint jár el és a vezérek döntenek a helyzethez képest a döntő ütközet helyének tekintetében is.

Közigazgatasi bejaras. A dunántuli helyiérdekü vasut részvénytársaságnak Rumtól Tuskeszentpéterig vezetendő helyiérdekü vasut közigazgatási bejárását junius 24-én délelőtt fél 11 órakor fogják megtartani Halászy László dr. miniszteri tanácsos vezetése alatt. Összejöveteli helynek Rum állomás van kijelölve.

Gyujt a villam. A városszalónaki Batthyány-vár tornyában a tegnapelőtti délutáni zivatarban beütött a villám s a tetőzetet meggyujtotta. Nagy erőfeszitéssel sikerült a tüzet eloltani, de igy is nagy kár esett a hires régiségben.

Locsmánd nagyközség tüzoltótestülete 1914. junius hó 14-én a „Szedresben" táncvigalmat rendez. Kezdete délután 4 órakot. A zenét a kőszegi Kovácsféle zenekar szolgáltatja.

Tömeggyilkosság történt tegnapelőtt a Sopron melletti Nagyhoflány községben. Tomsits Ágostont kikosarazta Rauscher Lajos kisgazda. E miatt megleste a családot mikor a mezőn dolgozott és lelőtte az apát és anyát, az elirámodó leányt pedig sulyosan megsebesitette. Mikor a lövések zajára a mezőn dolgozók utána mentek, folyton közibük lőtt és Teinhoffer Ágostont lőtte le. Ezután befutott a községbe, fel a toronyba s innét lövöldözött a tömegre és a templomot körülálló csendőrökre. 160 lövést tett és öt embert sebesitett meg. Végre Sopronból 23 csendőr jetent meg segitségül, de mert a toronyba felmenni veszélyes és a megtébolyodottat alulról ártalmatlanná tenni nem lehet, most kiéheztetik az embervadat. Lapunk zártakor még mindig őrzik a tornyot s felfelé lövöldözéssel nyugtalanitják, hogy kimerüljön. Élelmiszerekkel és töltényekkel ugy ellátta magát, hogy 2—3 napig is elbirja a védekezést.

Heti krónika.

A képviselőházban tegnapelőtt a következő törvényjavaslatokat terjesztették a Ház elé: a hatóságok büntető jogi védelméről, a becsület védelemről, melyek rendkivüli szigoru szakaszokat tartalmaznak, — a polgári perrendtartás életbeléptetéséről, — a nem állami tanitók s tanárok nyugdijletményeiről, — az osztrák birodalomnál a kölcsönös végrehajtási jogsegélyről.

Az alban bonyodalom. Rómából jelentik: Akif basa, az ujonan kinevezett alban miniszter, a Giornale de Italia tudósitójának azt mondotta, hogy Albánia helyzete kétségbeejtő és csak az európai intervenció mentheti meg. Minthogy azonban a hármas entente hivalmai vonakodnak, a fejedelem és Albániában mindenki, aki józanul gondolkodik, a hármasszövetségtől várja a segitséget. A Tribuna jelenti Durazzóból: Mig Albániában a politikai és a katonai helyzet folyton rossabaodik, a fejedelmi palotában látszólagos nyugalmat tanusitanak, azonban lázasan tesznek előkészületeket a Szkutariba való átköltözésére. Az utolsó hirek szerint Durazzóban kihirdették az ostromállapotot és hármas szövetség nagyhatalmi hadihajókat küldenek Durazzó elé.

Prohászka püspök pünkösdi cikke. A pünkösdi cikkek között legmagasabbra szárnyalt Prohászka Ottokár pünkösdi szózata, amelyet a Sz. U.-ban közölt. Nagy szellemi élvezettel olvastuk a magyar kath. egyház állandóan pünkösdi lelkü apostolának tavaszt fakasztó, nyarat érlelő tüzes kisugárzását. A nagyhatásu cikknek gyönyörü befejező része igy hangzik: „Lelkesedés is kell, de a lelkesedéshez apostoli kitartás, vértanui hűség s áldozatos munka is kell s ez utóbbiból van itt kevés köztünk. Mindkettő kell s pünkösdi Lélek csak abban van, ki mindkettőnek hive. A régi Magyarország még csak lelkesedni tudott s dolgozni nem szeretett; az uj Magyarország meg csak dolgozni akar s az erényeket lekicsinyli. A régi Magyarország tunya volt, az uj Magyarország blazirt lett; az nemzeti volt és szegény, ez kozmopolita és nem gazdag: mindkettő a bomlás és romlás mérgét hordozza magában. Ezzel szemben pünkösdi szellem abban a Magyarországban lesz, mely magyar is, hivő is, ideálista is, nemzeti is, ugyanakkor pedig munkás, szorgalmas és takarékos is. Ebből a pünkösdi tuzből válik egyéni derekasság s öntudatos nemzeti élet." Prohászka az egész magyar nemzet emlékkönyvébe szánta e sorokat: rajtunk a sor, hogy alászántsuk a szivgyökér legfinomabb idegszálainak s megőrizzük és megtartsuk magunknak és utódainknak.

Uj főfelügyelőség. A hadi intézőség tervbe vette, hogy a hadkiegészitést egy ujonnan szervezendő főfelügyelőség alá rendeli. Ez intézkedést a kétéves katonai szolgálat és a megerősitett ujonclétszám teszik elodázhatatlanul szükségessé, nemkülönben a katonakötelezettek tömeges kivándorlása és a katonaszabaditási csalások szigoru ellenőrzésének szüksége. Az uj felügyelőség székhelye Bécsben lesz, feladata pedig abból fog állani, hogy a hadkiegészités minden egyes ága felett felügyeletet gyakoroljon. Az uj katonai állástra már az ősz folyamán tervbe van véve egy tábornok kinevezése.

Tengeri katasztrofa. Éjjel 2 órakor futott a Storstad éles orra az Impress of Ireland hatalmas testének s tiz pere se telt, a büszke gőzös fölött összecsapott a tenger keserü habja. Dulakodó embergomolyok, ládák, tört hajórészek, szétroppant csónakok usztak a viz szinén s mint rettenes kórus zugott a haldoklók jajveszékelése. A hivatalos jelentés szerint 1032 ember pusztult el s csak 355 mentette meg életet. A szerencsétlenség dolgában már megindult a vizsgálat s az eddigi hirek szerint a Storstad kapitányát, Andersent teszik felelőssé. A Storstadt állitólag sokkal sebesebben haladt, mint a nagy ködben, közel a parthoz megengedhető lett volna. A szerencsétlenség egyes részletei egyébként még mindig nem elég világosak, csak az az egy bizonyos, hogy ezer embernek lett temetője a sötét óceán.

Magnas Elza gyilkosait életfogytiglani börtönre ítélték. Turcsányi (Magnás) Elzának, a dusgazdag kokottnak elvetemült gyilkosai Kóbori Rózsi házvezetőnő és Nick Gusztáv péksegéd fölött a budapesti esküdtbiróság két napi tárgyalás után vasárnap reggel mondott itéletet. Kóbori Rózsit és Nick Gusztávot életfogytiglani fegyházra itélte.

hive mozgalmuknak, mivel

Pályázat internátusba való felvételre. A Dmke. makói diákotthonába az 1914—15. iskolai évre 160 gimnáziumi, esetleg elemi iskolai tanuló vétetik fel. Az ellátási díj havi 40, beiratási-, orvosi-, bútorhasználati díj évi 40 korona. A felvételt kérő bélyegtelen folyamodványok iskolai, születési és I. osztályu tanulóknál ujraoltási bizonyitvánnyal felszerelve 1914. év julius 10. napjáig adandók be a Dmke. makói diákotthonának felügyelő bizottságánál. — Részletes prospektussal kivánatra készséggel szolgál a diákotthon igazgatósága Makón.

Zárórа és munkaszünet. A vasárnapi munkaszünetről szóló törvényjavaslat tizennegyedik szakasza ugy intézkedik, hogy koresmák, vendéglők és más italmérő helyiségek vasárnap nyitva tarthatók ugyan, de délelőtt tiz órától kezdve égetett szeszes italokat nem mérhetnek ki. A vendéglősök és koresmárosok mozgalomra készülnek most a törvényjavaslat ellen, mely szerintük halálos csapást mér a koresmárosokra.

Borban az igazság. Valószinü, hogy sokan bosszankodtak rajta, hogy a szabadkai vendéglős feljelentette a főpincérjét. Miért jelentette fel? Azért, mert a főpincér vizzel töltötte fel a kimért bort és mert nem számolt el azzal a többlettel, amelyet ezen az uton és módon szerzett. Az nem baj, hogy a főpincér odaállt az antialkoholisták mellé és a bort, amit azokból a bizonyos glacékeztyükből sajtoltak ki, hákettőóval javitotta meg? Az csak a halálos vétek, ha ott tolvaj a főpincér, ahol jelen van a vendéglős is? Ejnye, ejnye, itt megint a közönség bőre van vásáron. A vendéglősnek tudnia kell, hogy a főpincér, ha a biróság elé kerül az ügye, akár felmentik őt a hütlen kezelés vádja alól, akár elmarasztalják, alapjában mégis csak a bórköziek, a közönség torkán fogja tartani a kést. Tegyük fel, hogy a tárgyalás felmentéssel végződik. A főpincér ebben az esetben megszünteti a manipulációkat? Tegyük fel aztán, hogy a dolog vége elmarasztalás lesz. Ez talán megjavitja a főpincért? Ez talán tisztábbá teszi a bort? Ugyebár nem? A főpincér ebben az esetben az italt szépen összevegyiti, a többlettel szépen elszámol. Miután azonban élnie a főpincérnek is csak kell: a főpincér szépen meg fogja cselekedni azt, hogy a megkeresztelt bort megint csak felönti. — Nem akarjuk kimutatni, hogy a főpincérek méltánytalanok, nem akarunk ellenszenvet kelteni a főpincérek iránt. Elvégre, ha mi is főpincérek volnánk, mi is ehhez a recipéhez alkalmazódnánk és ön sem, kedves olvasónk, ön sem cselekedne másképpen. — ha a főpincérséget ambicionálta volna pályaválasztása előtt. Ebben a dologban csak az a bosszantó, miért kell a közönségnek meggyőződést szerezni arról, amit nem akar tudni, mert tud. Tudjuk, hogy a vendéglőkben sok érvágásnak vagyunk kitéve. Miért kell erővel bennünket a szabadkai vendéglősnek meggyőznie? Bosszantó, hogy az embernek olyan bor miatt nyilik ki a zsebében a bicska, amit valójában — meg sem ivott.

Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság

kőszegi fiókja,

Kőszeg, Király-út 6. sz.

Strucz szálloda mellett.

Elfogad: betéteket jelenleg **nettó 4 %-os** kamatozással betéti könyvecskére és folyószámlára. A kamatozás a betétet követő napon kezdődik, betét kifizetéseket felmondás nélkül eszközöl.

Leszámitol: 2—3 aláirásos üzleti és magánváltokat mindenkor a legelőnyösebben.

Folyósit: rendes és törlesztéses jelzálogkölcsönöket földbirtokokra és városi házakra; **magasabb kamatu kölcsönöket alacsonyabb kamatu kölcsönökké változtat (convertál).**

Értékpapirokat: napi árfolyamon vesz és elad, tőzsdei megbizatásokat elfogad.

Szelvényeket: költségmentesen beszáll; szelvényivet a szelvényutalvány (talon) alapján díjmentesen beszerez.

Átutalásokat, jelzéseket eszközöl a világ bármely piacán teljesen díjmentesen.

Értékpapirokra: állami- és magán papirokra előleget ad.

Sorsolás alá eső értékpapirokat árfolyamvesztesség ellen biztosit.

Értékpapirokat és értékeket őrzésre és kezelésre átvesz.

Tekintettel, hogy hazánk legnagyobb pénzintézetével a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettel szoros összeköttetésben áll, mindenféle takarékpénztári és bankügyleti megbizást a legelőnyösebben bir lebonyolitani.

Mint az Első Magyar Általános biztosító társaság ügynöksége mindenféle biztositást elfogad és felvilágositással készséggel szolgál.

Központ: **Szombathelyi (régi) Takarékpénztár**

Szombathely. Alakult: 1867-ben.

Alaptőke 1,600.000 kor. Tartalékok: 400.000 kor. Takarékbetétek 15 millió koronán felül. Saját tőkéi 2,250.000 korona.

HARRY Leather Polith

Az úrivilág cipőtisztitószere!

Kapható 60 filléres és 1 koronás dobozokban **Kőszegen** Deutsch Dávid bőrkereskedőnél, Kálmán Lajos cipőkereskedőnél és Kovács Viktor bőrkereskedőnél.

Nagybani szétküldési telep:

Reiter és Társa Budapest, VII.

A PEREGRINUS zarándoklat rendező-bizottság

1914. évi augusztus hó 29-én

Dr. KÖVÉR VIKTOR vesetése alatt

zarándok-különvonatot indit Lourdes-ba

Svájcz és Szavoján át, Einsiedeln, Luzern, Genf, Paray le Monial érintésével, 14 napi utazási tartammal. — Árak teljes ellátással: I. oszt. 540 K, II. oszt. 420 K, III. oszt. 255 K.

Részletes programmot küld a „Peregrinus" kiadóhivatala Budapest, I, Kelenhegyi-ut 47.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

hivatalos ólomzárral ellátott palackokban mindenütt kapható

CAMIS és STOCK

gőzüzemü gyárából

BARCOLA.

Ha szüksége van

körlevelekre, számlákra, cégnyomásos levélpapirra, borítékokra vagy levelezőlapra, továbbá meghivókra, műsorokra, belépőjegyekre, falragaszokra, azután étlapokra, cimkékre, **névjegyekre**, gyászjelentésekre, táblázatokra, árjegyzésekre vagy bármely a könyvnyomdászat szakmájába vágó munkára, akkor forduljon a legnagyobb bizalommal csak

Rónai Frigyes

könyvnyomdájához

Kőszeg, Várkör 39. (Roth Jenő-féle ház),

hol minden felsorolt és fel nem sorolt nyomtatványt a mai kor igényeinek megfelelően csinos, modern és izléses kivitelben a legolcsóbb árak mellett :: :: :: szerezhet be. :: :: ::

Közigazgatási nyomtatványok nagy raktára.

„Kőszegvidéki Képesnanaptár", „Günser Bezirkskalender" és „Hervatski Kalendar Sv. Antona Paduanskoga" kiadóhivatala.

Horgony-Syrup. Sarsaparillae compos.

Vértisztitószer. Üvegje: kor. 3.60 és 7.50.

Horgony-Liniment. Capsici compos.

a Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Fájdalommentes bedörzsölés hülésekné, rheumánál, köszvénynél stb.

Üvegje: kor. —.80, 1.40, 2.—.

Horgony-kénes-kenőcs

rendkívül idegcsillapító száraz és nedves kütéseknél stb.

Tégelye: kor. 1.—.

Kapható a legtöbb gyógyszertárban vagy közvetlenül beszerezhető

Dr. Richter „Az arany oroszlánhoz" czimzett gyógyszertárából, Prága I, Elisabethstrasse 5.

KEIL-LAKK

„Keil-Lakk"-nál jobb máz nincsen
Asszony mondja: ez a kincsem!
A padló úgy fénylik tőle
Nem is kell sok máz belőle;
Kevés munka, semmi kin,
Barna, vagy porszürke szin,
Figyelmet csak arra tegyen,
Hogy az mindig „Keil-Lakk" legyen!
Ajtó mosdó, ablakpárkány
Oly fehér lesz minta márvány,
Ha fehér Keil-Lakk"-ot veszünk,
S vele mindent jól befestünk.
Konyhabutor, asztal, szék,
Itt van „Keil-Lakk" azurkék,
Kertibutort fessük zöldre,
Gyermekeknek örömére.
„Keil-Lakk"-ból van minden szin,
Kék, piros, zöld-rozmarin.
Szóval: ház vagy nyárilak,
Mindig legyen ott „Keil-Lakk!"

Mindenkor kaphatók:

Unger József cég-nél Kőszegen.

Szombathelyen: Kaiser L.

A koncentráló kötkaritás **ES-KA** kerékpárunk által cca. 40% erőkifejtést megtakarit.

A legfontosabb ujdonság!

Képviselő:

Lauringer Elek, Kőszeg.

PALMA

az elasztikus cipősarok

figyelje meg TARTÓSSÁGÁT

SAVOY-SZÁLLODA

BUDAPEST, VIII., József-körut 16. sz.

Modern szálloda ujonnan berendezve, légfütés, hideg és meleg viz minden szobában, lift éjjel-nappal.

RENDES SZIDOR tulajdonos személyes vezetése alatt.

EGYÁGYAS szobák 3 koronától, KÉTÁGYAS szobák 5 koronától

fütés, világitás és kiszolgálással. A szobák feltétlen tiszták.

Hosszabb tartózkodásnál engedmény.

Ujonnan bevezetett Pensió-rendszer, napi ellátás 4 koronáért

Napi háromszori étkezés.

HAVI SZOBÁK 80 KORONÁÉRT.

Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdájában Kőszegen